

Kansanääni

Nro 1/08

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Helmikuu - Maaliskuu

Irtonumero 1,70 €
7. vuosikerta

Ihminen tärkeämpi pörssiä

Periksi ei anneta!

Stora Enson tehtaiden lopettaminen Kemijärvellä ja Summassa sekä tuotannon supistaminen Anjalankoskella riistävät toimeentulon sadoilta perheiltä ja ajavat yli 1000 työntekijää kilometritehtaalte. Kunnan perustetta supistamiselle ei ole annettu. Päätäjät ovat nostaneet kätensä pystyn suuren rahan edessä. Kemijärvi-liike järjesti 4.2.08 suuren mielenosoituksen Helsingissä ja vei samalla terveiset päätäjille: "Ihminen ennen pörssiä,

Sivut 2,4 ja 16

Osuusliikkeestä vaihtoehto koville markkinoille

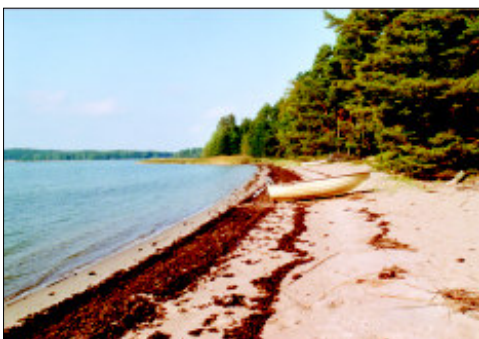

Osuusliike HOK-Elannon edustajiston vaali pidetään 22.2.-7.3.2008. Osuusliikkeen tehtävä on alusta saakka ollut tuottaa jäsenilleen edullisia palveluja ja jokapäiväisiä kulutustavaroita. Tänä kovan talouspolitiikan oloissa tämä tehtävä korostuu entisestään. Tehtävämme on turvata, ettei S-liikettä ja HOK-Elantaa lopeteta osuusliikkeenä, vaan toiminta turvataan vastapainona ylikansallisen rahan vallalle.

Katso Suomen Työväenpuolueen ja pienituloisten listan ehdokkaat nro. 961-987, sekä ohjelma. Ehdokkaat myös STP:n internetsivuilla <http://www.tyovaenpuolue.org/>

Keskiaukeama

Itämeren suojelella on kiire

Samaa jalkaa ilmastopäästöjen kanssa lisääntyvät myös päästöt meriin ja ilmastomuutos ruokii merien pahoinvointia. Parhaiten sen huomaa meille tärkeän Itämeren kohdalla. Fosforin ja typen päästöt rehevöittävät vedet ja ovat uhka mm. silakalle, jonka saaliit ovat laskeneet minimiin. Tänä kesäkuukaudella Itämeren sisälahdetkin lainehtivat vapaina. Rannat kasvavat umpeen ja myrkylliset levälaumat valtaavat vesiä. Ilmaston lämpenemisen seurauksena vieraat eliölajit uhkaavat tuhota meren perinteisen eliöstön.

Sivu 7

Sivu 2:

* Välikysymyskeskustelu
Stora Ensonsta paljastaa
kaiken
* Stora Enso ja valtion
omistajaohjaus

Sivu 3:

* Kuka maksaa laskun?
* Pelko ja jumalaton bisnes

Sivu 4:

* Stora Enso –
kouluesimerkki
globalisaatiosta

Sivu 5:

* Liiton suunta muutettava!

Sivu 6:

* 1918 kansalaissodan /
luokkasodan pimeät kohdat
selvitetään

Sivu 7:

* Miten Itämeren käy?
* Yhteistyön kuvioista HOK-
Elannon vaaleissa

Sivut 8-9:

* HOK-Elannon vaaleista

Sivu 10:

* Oliko Lenin "objektiivinen
idealisti" vai dialektinen
materialisti?

Sivu 11:

* Terveisiä työprikaatista
Kuubasta

Sivu 12:

* Venezuelan yhdistyneen
sosialistisen puolueen
ohjelmaluonnoksesta

Sivu 13:

* Venäjän parlamentin
vaaleista

Sivu 16:

* Kummallisia kysymyksiä
Kemijärvellä
* Kansalaisliike
vuokrankorotuksia vastaan
Helsingissä

Kaikkien maiden proletaarit -
liittyykää yhteen!

Kansanääni

Päätoimittaja:

Reijo Katajaranta, PL 780, 00101 Helsinki

Helsinki helmikuu 2008

Välikymsymyskeskustelu Stora Ensosta paljastaa kaiken

Suomen liittyminen EU:hun v. 1995 merkisi juuri sitä, mitä silloin arvelimme. Poliittiset päättäjämme, eli Suomen hallitus ja eduskunta eivät enää ole toteuttamassa Suomen kansan tahtoa, vaan toimivat suuren rahan ja kansainvälisten sijoittajien ehdoilla. Lyhyesti käsitellytän hallitus ottaa poliittikallean raamit Brysselistä ja sisällön se ottaa EK:lta ja suurpääomalta, tässä tapauksessa Stora Ensolta.

Onhan ihmeellistä, että hallitus ei voi puuttua omistamiensa pörssiyritysten toimintaan, vaikka sillä olisi selkeä osakeenemmistö näissä yrityksissä. Tämä kelvottomuus kulminoituu pääministeri Matti Vanhaseen ja valtionyhtiöiden omistuspoliitikasta vastaavaan puolustusministeri Jyri Häkämiehen.

Tällaisella kelvottomalla politiikalla syödään niitä aluepolitiikan tuloksia, joita Suomessa saavutettiin 1960-80 luvuilla. Kemijärvellä voidaan aivan aiheellisesti todeta, että sen tehtaan minkä Urkki toi, sen Matti vei. Ei voi kuin ihmetellä sitä kuuoroutta, mikä nykyisellä hallituksella on kansan mielipiteitä kohtaan. Kemijärven ja Haminan Summan tehtaat tulisi säilyttää käynnissä aivan aluepoliittisista syistä. Molemmat tehtaat ovat alueillaan keskeisiä työllistäjiä. Venäjän puutulleihin on turha vedota, puu maksaa, mutta sitä riittää kyllä Suomessa. Jos taas alalla on ylikapasiteettiä, niin sitä pitäisi purkaa vähitellen ja omaa työllisyyttä vahingoittamatta. Joka tapauksessa nyt on nähty, kenen puolella hallitus on. Se on yksiselitteisesti kansainvälisten sijoittajien asialla ja aivan yhtä yksiselitteisesti kotimaan työllisyyttä merkittävä sille mitään.

Välikymsymyskeskustelu eduskunnassa taas paljasti koko poliittisen asetelman halvaantuneisuuden. Tässä tilanteessa, jossa opposition pitäisi pystyä kaatamaan hallitus, eduskunta ei siihen pysty. Johtavilla hallituspuoleilla Keskustalla ja Kokoomuksella on molemmilla eduskunnassa 51 kansanedustajaa eli yhteensä 102 edustajaa, joten oppositio ei mitenkään pysty saamaan enemmistöä epäluottamuslauseelleen, kun valtuutetuiden puoluekuri pitää ja kaikki saadaan paikalle ratkaisevassa äänestyksessä. Vihreät ovat myös mukana hallituksessa. Kansanedustajia heillä on 14. Vaikka vihreät äänestäisivät hallitukselle epäluottamuslausetta, ei sekään riittäisi. Melkein surkuhupaisa oli vihreiden Erkki "susi" Pulliainen esittämä puolueensa saattepuheenvuoro. Pulliainen haukkui hallituksen politiikan aivan lyttyyn, mutta esitti kuitenkin puheenvuoronsa lopuksi "normaaliin päiväjärjestykseen" siirtymistä.

On aivan varmaa, että Keskusta tulee saamaan siipeensä Vanhasen politiikasta. Demarit saivat jo palautetta äänestäjiltä viime eduskuntavaaleissa katsottuaan sivusta Voikkaan paperitehtaan lakkauttamista ja hyväksyessään omaisuus- ja varallisuusveron poiston. Seuraavaksi kellot soivat Keskustalle, jossa Matti Vanhasen "aluepolitiikka" ei hyvällä katsota. Miten tuo tulossa oleva protesti ilmenee, jää vielä nähtäväksi.

Kokoomus sen sijaan ei kärsi. Sen imagona on aina ollut omistavan luokan, hyväntuloisten ja pääomapiiriin etujen ajaminen. Jos Kemijärvellä ja Summassa jää tuhatkunta työttömäksi, niin mitä se aitoa ja pesunkestävää kokoomukselaista liikuttaisi.

Tilaa Kansan äänen

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa. Vuosikerran hinta on 15€.

- Olen maksanut tilaukseni 15 €
- Maksettu tilille OKO 554114-227966
- Lehti laskuttaa

Sukunimi Etunimi

Lähiosoite Postinumero ja -paikka

Tilaus postitetaan os. Kansan ääni PL 780, 00101 Helsinki.
Puhelintilaukukset 040-5643205 tai 050-5884159

Stora Enso ja valtion omistajaohjaus

Juhani Tanski

Olipa kerran suomalainen puunjalostusyhtiö Enso-Gutzeit, josta myöhemmin yhdistyttyään ruotsalaisen Stora AB:n kanssa tuli Stora Enso - Euroopan suurin ja maailman kolmanneksi suurin metsäteollisuusyhtiö sekä maailman suurin paperin- ja kartonginvalmistaja. Näin alkavat sadut, mutta tämä tarina on tosi.

Tarinan uskomattomoin vaihe alkoi Mustana torstaina 25.10.07, jolloin Stora Enso ilmoitti aikovansa sulkea Suomessa Kemijärven sellutehtaan, Summan paperitehtaan ja yhden paperikoneen Anjalankoskella. Kaikkiaan Suomessa jäisi vaille työtä yli 1000 paperityöläistä. Nämä yhtiön järjestämät suunnitelmat tulivat yllätyksenä kaikille. Stora Enso johti antoi virheellistä tietoa mm. tehtaan kannattavuudesta ja sähkötaseesta. Hesarin taloustoimittaja Jyrki Iivonen kertoi 27.10. kolumnissaan, että tehdas on varsin kannattava. Kun Stora Enson tuottotavoite sijoitetulle pääomalle on 13 %, Kemijärvi on ylittänyt tavoitteen jo monta vuotta. Hesarin mukaan Kemijärven sellutehdas on vuosina 2001-2005 pönkittänyt konserniavustuksina Stora Enson muita tehtaita lähes 70 miljoonaa euroa. Stora Enso onkin tarjonnut tehtaan lakkauttamisen pääsyyksi Pohjois-Suomen uhkaavaa puupulaa. Jyrki Iivonen jatkaa: "Samassa rytkäksässä Kemijärven lakkauttamisen yhteydessä Stora Enso lopettaa Ruotsissa sijaitsevan Norsundetin tehtaan, jota ruokitaan Baltian maista hankitulla raaka-aineella. Baltian puu on paljon kalliimpaa kuin Lapin puu. Asian-tuntija-arvioiden mukaan Stora Enson johto halusi ensi sijassa lopettaa Norsundetin, mutta tasa-painoisyistä joihin piti uhrata myös Suomesta."

Välttömästi yhtiön ilmoituksen järjestettiin pari mielenosoitusta ja perustettiin Massaliike puolustamaan taloudellisesti kannattavaa ja teknisesti hyvässä kunnossa olevan Kemijärven sellutehtaan toimintaa.

Valtion omistajaohjauksesta vastaava ministeri Jyri Häkämies on koko lopettamispäätöksen jälkeisen ajan toistanut, ettei valtio suostuisi joihin puuttua Stora Enson politiikkaan. Samaa on tänä vuonna alkanut toistaa pääministeri Matti

Vanhanen. Vanhanen kävi Kemijärvellä ilmoittamassa, että sellutehdas todella loppuu. Massaliike vastasi, että se perustaa Kemijärvellä uuden sellutehtaan vanhan vierreen - sellaisen, joka tuottaa sekä sellua että biopolttoainetta, biodieselä ja etanolia. Idea asetui tukemaan työministeri Tarja Cronberg (HS 10.12.07). Uuden tehtaan kannattavuus tulisi Massaliikkeen mukaan olemaan hyvä, sen suunnitelmat ovat selvät ja myös rahoitus on valmiiksi katsottu. Suunnitelma uudesta tehtaasta olikin Hesarin nettisivujen pääuutinen lähes koko päivän. Seuraavan päivän painetussa lehdessä se oli kuistunut pikku maininnaksi Vanhasen vierailutyönsä.

Kemijärven sellutehdas suljetaan, keksikää perusteet!"

Sellutehtaan henkilöstön tiedottaja Juha Pikkarainen kertookin, miten kevein eväin Stora Enso asiassa on liikkeellä. Toimitusjohtaja Karvisen yrittäessä perustella suunnitelmiaan hän hätäytyi silminnähden, koska hänen tietonsa tehtaan asioista ja Lapin puuvaroista olivat lievät. Stora Enson hallitus olikin ilmeisesti käskyttänyt firman johdolle "Kemijärven sellutehdas suljetaan, keksikää syyt!" Niiden keksimiseen joutuu käyttämään mielikuvitusta. Idea Kemijärven selluloosatetaan lakkauttamisesta ei ole ihka uusi: sitä esitti jo 1995 Mandatumin silloinen toimitusjohtaja Björn Wahloors. Miekkosken motiiveista ei ole tietoa - tehdas oli jo silloin liikeloudellisesti ja aluetaloudellisesti kannattava.

Jokainen Stora Enson esittämä lopettamisen veruke on ammuttu alas. Puupula on osoitettu huu-haa-jutuksi. Kemijärven sellutehtaan sulkeminen syksi kerrottiin Mustan torstain tiedotustilaisuudessa sekä yt-neuvotteluissa puupula ja pitkäkuutisen sellun ylitarjonta. Tehtaan väki ja Itä-Lapin puuraaka-aine on muka uhrattava isojen yksiköiden toimintaedellytysten turvaamiseksi. Metsäkeskuksen johtajan Jukka Ylimarimon mukaan Lapin hakkuut lisääntyvät tänä vuonna 1.4 miljoonaa kiintokuutiometriä eli juuri saman verran kuin Kemijärven sellutehdas puuta käyttää. Metsähallitus on ilmoittanut, että puuttumatta suojelevalle eliisiin tai Keski-Lapin suojelevarauksiin Pohjois-Suomen hakkuu-

tavoitetta voidaan nostaa seuraavan 10 vuoden ajaksi 400 000 k-m3 vuodessa. Imatran tiedotustilaisuudessa 18.1.08 Stora Enson johto ilmoitti, ettei pitkakuutisen sellun ylitarjonta ole syy lopettaa Kemijärven sellutehdas.

Kun on todistettu, että Kemijärvellä voidaan toimittaa puuta paljon nykyistä enemmän puuta, satusedät kertovat, että Kemijärven sellutehtaalla keitetty puu olisi käytettävissä muilla tehtailla: Lapin ja Koillismaan puun kuljettaminen etelään olisi kestävä kehityksen mukaista! Toimitusjohtaja Jouno Karvinen ei valehtelee: hän on saanut vajavaisia tietoja. Vanhasen hallitus uskoo vielä yhtiön hihasta ravistettuja juttuja enemmän kuin sellutehtaan väen ja asiantuntijoiden asiantunteita. Järki on uusiutuva luonnonvara ja jostain varmasti vielä muutama järjenhuikkana tipahtaa senaattintorin tienoille ja Arkadiammäelle. Tosioiden valossa yhtiön osakkaiden ja hallituksen on helppo perua sulkupäätös.

Kemijärven selluloosatehdas menestystarina: tehdas on kannattava, raaka-aine tulee Itä-Lapista, se on poistanut Itä-Lapista puunkorjuun nolla-aluetta sekä parantanut työllisyyttä 1960-luvulta lähtien

Kemijärven sellutehtaan merkitys bioenergian tuottajana

EU komissio nosti Suomelle asettamaansa tavoitetta uusiutuvan energian osuudesta 38 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteen saavuttamista teollisuus pitää kalliina. Stora Enson pörssitiedote 17.1.08 sisälsi virheellisiä tietoja, joita yhtiö ei ole korjannut. Kemijärven sellutehtaan lopettamisen väitettiin vähentävän yhtiön sähkökulutusta 140 GWh. Totuus on päinvastainen: tehtaan energiatase on yliomavarainen ja se myy energiaa 50 GWh/v, mikä riittää 1400 - 1950 normaalkokoisen suoraa sähköllä lämmitettävän omakotitalon tarpeisiin.

Stora Enson johto hukkuu Kemijärven sellutehtaan jätevesijärveen?

Kemijärven sellutehtaan jätevesisäiliössä on 2,4 miljoonaa kuutiometriä jätettä ja sen pohjassa on laskutunutta sedimenttiä kenties saman verran.

Jatkuu sivulla 4...

...Jatkoa sivulta 2 Stora Enso ja valtion omistajaohjaus

Tehtas käytti sellun valkaisu-prosessissa klooria 28 vuotta. Pohjaan on muodostunut erilaisia hiilivetyjä, joista syntyy supermyrkyä. Järvi on suunniteltu puhdistettavan uudella aktiivilielaitoksella, minkä toiminta edellyttää sellutehtaan käymistä. Se tarvitssee tehtaalta tulevaa lämpökuormaa ja riittävää biomassaa. Talvisin jätevesijärvi jäätyy eikä biologinen toiminta onnistu kylmässä vedessä. Aktiivilielaitoksen lopputuote, bioliete, on voimassaolevan luvan mukaan hävitettävä toimivan tehtaan soodakattilassa.

Vaihtoehdot halutaan ohittaa

Massaliikkeen ja maan metsäalan ja kemiallisen metsäteollisuuden asiantuntijoiden esittämät vaihtoehdot sellutehtaan lopettamiselle on haluttu unohtaa. Stora Enson johto ja Vanhasen hallitus teeskentelevät olevansa umpikuroja. Massaliike esittää, että sellutehtaan sulkemispäätös perutaan ja että puolueeton taho, esimerkiksi VTT, tutkisi Lapin puun erityisominaisuudet ja sen käyttämällisyyden kemiallisessa metsäteollisuudessa. Samalla tutkitaisiin puun ja biomassan korjukseen ja kuljettamiseen liittyvät logistiset ongelmat.

Massaliike ja Helsingin herrat ja rouvat

Stora Enso – kouluesimerkki globalisaatiosta

Kemijärven ja Summan sellu- ja paperitehtaiden nopea lakkautus on tehnyt Stora Ensosta kouluesimerkin kansainvälisen kapitalismin toiminnasta maailmassa. Globaali kapitalismi on Sora Enson avulla paljastanut hunnun peittämiä kasvojaan suurelle yleisölle. Ja epäinhimilliseltä nuo kasvat todellakin näyttävät. Ei siis ihme, jos globalisaatio haluaa verhoutua kaikkiin sateenkaaren väriin ja hyvinvoinnista ja työllisyydestä kertovaan runouteen.

Stora Enso oli v. 2007 maailman suurin paperin tuottaja; kolmanneksi suurin maailmassa ja Euroopan suurin puuteollisuutta harjoittava yritys. Stora Ensolla on teollisuutta 18 maassa. Suurimmat tehtaat ovat Suomessa, Ruotsissa, Saksassa ja Ranskassa. Myös Venäjälle Nizni Novgorodin on suunnitteilla Stora Enson paperi- ja sellutehdas. Lisäksi Stora Enson ja brasilialaisen Aracruz Cellulosen yhteisesti omistamalle Veracel-yhtiölle valmistui Brasiliassa vuonna 2005 maailman suurin yksilinjainen selluloosatehdas, joka valmistaa 900 000 tn valkaistua selluloosaa vuodessa. Raaka-aineena

käytetään eukalyptuspuuta.

Stora Enso on siis kaikella tavalla maailman laajuiset, globaalit mitat täyttävä osakeyhtiö. Sen toimintaorganisaatio ja toimintatapa antavat täsmällisen kuvan siitä, kuinka globalisaatio toimii tämän päivän maailmassa, ja mikä on valtioiden rooli globaalissa kapitalismissa.

Stora Enso syntyi 1998 kun ruotsalainen sora ABB ja Enso Oyj fuusioituivat. Stora ABB oli tuolloin luopunut vuosisatoja kestäneistä kaivos- ja metallialan tuotannosta ja siirtynyt pelkästään metsä- ja puunjalostusalalle.

Enso o:n juuret ulottuvat vuonna 1953 perustettuun Enso Gutzeit -nimiseen yhtiöön, jonka Suomen valtio osti konkurssikypsänä Gutzeitin omistuksesta veronmaksajien rahoilla. Vuonna 1990 alkanee yksityistämismuun aikana veronmaksajien omaisuus luovutettiin yksityiseen omistukseen miljarditollalla, jolloin myös Enso Gutzeitista tuli yksityinen Enso Oyj.

Stora Enson omistus jakaantuu tällä hetkellä taulukko 1 mukaisesti.

teli, miksi sellutekijöiden on todistettava, että sellun tekoa Kemijärven sellutehtaalla kannattaa jatkaa. Miksi alan parhaista asiantuntijoista ei kuunnella?

Hallitusryhmät: Eihän me mitään, muuten vaan...

Keskustan Hannes Manninen söpötti, että valtion omistus ja äänät eivät yhtiökokouksessa välttämättä riitä valtion tahdon toteuttamiseen. Kokouksen Kimmo Sasi totesi, että valtiolla ei ole enemmistöä yhtiössä ja että eduskunta ei päättää sellutehtaan kohtalosta, vaan siitä päättää Stora Enson hallitus. Vihreiden Anni Sinnemäki totesi, etteivät vihreät "voi luvata ylimääräistä yhtiökokousta". Miksi pitäisi, kun Stora Enson seuraava normaali yhtiökokous on jo 26.3.

SDP:n Jukka Gustafsson lupasi eduskuntaryhmänsä puolesta, että demarit vaativat Stora Enson ylimääräistä yhtiökokousta koolle päättämään, että tehdasta ei suljeta. Kukaan ei uskonut; lupausta pidettiin hyvänä, mutta katsottiin, että demarit olivat hallituksessa vielä viime vuonna ja pyrkivät sinne uudestaan, joten he voivat vain urputtaa asiasta.

Massaliikkeen puheenjohtaja Heikki Nivala totesi, että Stora Enson johdon ja hallituksen kannattaa muistaa vanha kansanviisaus; jos mikään muu ei auta, kannattaa viimeisenä keinona kokeilla rehellisyyttä.

Stora Enso keikuttaa jo poliittistakin venettä ja on muodostunut pahaksi ongelmaksi hallituspuolelle. Se on saanut ne puolustuskannalle ja harjoittamaan suora-naista poliittista sumutusta.

"Jyri, Jyri, homman tyri" oli mielenosoittajien keskeinen iskulause. Suuri sinipohjainen banderolli "Hallitus on vanikka, käytralauma sanka" kuvaa mielenosoittajien tunnelmia. Kaiken kaikkiaan mielenosoituksen tunnelmia oli: "Luottamus hallituksen toimii on mennyt, mutta periksi ei anneta". "Yhtiökokoukseen tullaan joukolla!"

Taulukossa esitetty omistusluettelo kattaa vain vajaat 28 % omistus-oikeudesta. Ilmeisesti loput eli ylivoimainen enemmistö on pienomistajia. Yllä olevat omistajat pitävät päätösvaltaa hallussaan 67,5 % osuudella. Suomen valtio on siis suurin omistaja ja suurimman äänivallan käyttäjä, varsinkin jos Kelan osuus lasketaan mukaan. Suomen valtio on siis tiukasti mukana kansainvälisessä kapitalismissa lakkauttamassa tehtaita, viemässä työpaikkoja ja riistämässä kehitysmaita.

Stora Enson toimivan johdon ammattitaito ei ansaitse kovin suurta arvostusta. Syyskuussa 2007 se myi Pohjois-Amerikan tehtaansa yhdysvaltalaiselle NewPage-yhtiölle, joka on Cerberus Capitalin tytäryhtiö. Kauppahinta oli 1,8 miljardia euroa. Toukokuun sisältyi seitsemän tuotantolaitosta Yhdysvalloissa ja yksi Kanadassa. Yhdysvaltain paperitehtaat tulivat Stora Enson haltuun keuhalla 2000, kun yhtiö osti Consolidated Papersin 4,9 miljardilla eurolla. Tuo Amerikan-keikka tuotti yli 3 miljardia euroa tappiota, jonka seurauksena Stora Enson pörssi-kurssit lähtivät laskuun.

"Omistajaohjaus" vai ajopuu Kemijoen koskessa?

Hallituksen ministerit eivät ole kertonet, mitä "aktiivinen ja määrätietoinen" omistajaohjauspolitiikka Stora Ensossa on. Suomen valtiolla, Kelalla ja valtion eläkerahastolla on Stora Enson äänivallasta 35,1 %. Ministeri Jyri Häkämies on maininnut, ettei olisi reilua muita omistajia kohtaan, mikäli valtion käyttäisi voimakkaasti valtaansa.

Pääministeri on kieltänyt ministereitä kommentoimasta sellutehtaan asioita Jokuhan voisi vahingossa lipsauttaa tosiasiat. Hallituksen

toimista tulee väkisin mieleen takavuosien TV-ohjelma "Valhetelijöiden klubi". Puheenjohtajan tehtäviä hoitelee Helge Heralan sijasta Matti Vanhanen.

Suomen valtio voi tulevassa yhtiökokouksessa pyörtää kannattavien tehtaiden alajakajapäätökset. Valtio voi myös päättää tehtaan myynnistä. Todennäköisesti Kemijärven tehtaan lopettamis päätös tulee esiin yhtiökokouksessa 26.3. Mikäli edusmiehemme toimivat kuten ovat kansalaisille luvanneet eikä valtio vaadi loppemista, yhtiökokouksen selkeä enemmistö säilyttää kannattavan tehtaan.

Kansainvälisen naistenpäivän tilaisuus lauantaina 8.3.2008 klo 13.00 Hermannin kerholla, Hämeentie 67

Avaus: Timo Kangasmaa
Naistenpäivän puheenvuoro: **Rosa-Maria Keskiväärä**
Venäjän työläisten tervehdys: **Jelena Skvortsova**
Ohjelmassa myöskin konnakööri ja Bertta Laine, SFT:n tervehdys
Kahvitarjoilu **Tervetuloa joukolla tilaisuuteen**

Järjestää: Hermannin Naiset, Sodan ja Fasismien Vastainen Työ sekä Kansan äänen järjestöt

Jatkoa sivulta 3...

Kuka maksaa laskun

Kaupasta syntyi Pohjolalle iso tappio. Pohjola joutui lopettamaan Conventumin. Viimeisenä vaiheena Pohjola lopetti vuonna 2004 Conventumin yhden osan, Conventum Pankkiiriliikkeen, joka harjoitti paljon johdannais-toimintaa. Pohjola oli joutunut pönkittämään pankkiiriliikettä 2,4 milj. eurolla, jotta sen varat ylittäisivät toimiluvan edellyttämään vakavaraisuuteen. Taseen perusteella näyttää siltä, että pankkiiriliike teki sitten suuruusluokkaa viiden miljoonan euron tappiot arvapaperitoiminnassa ja paikkasi siten omaisuuttaan myymällä. Se sai sitten jonkin verran rahaa liiketoiminnan myynnistä ja kuittasi sillä osinkoina saamia avustuksia Pohjolalta. Varat

olivat kuitenkin hivenneet ja jäljelle jäi osakepääoma. Puoli vuotta myöhemmin OKO päätti ostaa Pohjolan. OKO oli aiemmin vastustanut, että Pohjola ostaa Conventumin ja osti Pohjolan vasta kun Conventum oli ajettu alas. Tämä vyyhti on edelleen loppuunasti läpikäymättä, mitä tässä tapahtui kaiken kaikkiaan.

Myöskin on noussut uusia asioita, kuten Celeres-rahaston tappio, josta näyttää olevan kytkentää Yhdysvaltain vipuvelkajohdannaisiin. Koko pankkisektori on aikamoisessa mylerryksessä ja aiheuttaa huolta.

kusta-oikeistolainen hallitus antaa isännän ominaisuudessa tapahtua.

Stora Enson toimiva hallitus (alla), jolla on valta lakkauttaa n. 1000 työpaikkaa Suomen maasta ilman, että kepu ja kokoomus tekevät mitään.

Heikki Typö

Taulukko 1:

Suomen valtio 12,3 % osakkeista ja 25 % äänistä
Knut ja Alice Wallenberg-säätiö 7,4 % osakkeista ja 24 % äänistä
 Kela, 3,4 % osakkeista ja 10 % äänistä
 Varma, 1,5 % osakkeista ja 2 % äänistä
 Marianne ja Marcus Wallenbergin-säätiö 0,6 % osakkeista ja 2 % äänistä
 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen 1,5 % osakkeista ja 1,6 % äänistä
 MP-yhtiöt (Werner von Seydlitz) 0,7 % osakkeista ja 1,5 % äänistä
 Henki-Sampo 0,4 % osakkeista ja 1,4 % äänistä

Stora-Enson hallitus

Claes Dahlbäck, puheenjohtaja joulukuusta 1998 alkaen
 Ilkka Niemi, varapuheenjohtaja maaliskuusta 2005 alkaen
 Gunnar Brock, riippumaton jäsen maaliskuusta 2005 alkaen
 Lee A. Chaden, riippumaton jäsen maaliskuusta 2004 alkaen
 Dominique Hériard Dubreuil, riippumaton jäsen maaliskuusta 2006 alkaen
 Birgitta Kantola, riippumaton jäsen maaliskuusta 2005 alkaen
 Jan Sjöqvist, riippumaton jäsen joulukuusta 1998 alkaen
 Matti Vuorila, riippumaton jäsen maaliskuusta 2005 alkaen
 Marcus Wallenberg, riippumaton jäsen maaliskuusta 1998 alkaen
 Lähde: Stora Enson nettisivut ja Wikipedia

Miten Itämeren käy?

Vesien rehevöitymisen vuoksi särkikalakannat ovat kasvaneet räjähdysmäisesti ja kalastajien silakkasaaliit ovat painuneet minimiin. Vesien lämpeneminen ja rehevöityminen kasvattavat leväkantoja niin, että kalastus ei ole enää mahdollista kevät ja syysajalla.

Itämeren huono tila on kaikkien tiedossa. Rehevöityminen näkyy liki kaikkialla mutta kaikkein konkreettisimmin se koskettaa jokaista ranta-asujaa kesäisin, kun veden käyttö estyy laajoilla alueilla myrkyllisten sinileväkukintojen vuoksi. Itämeren ongelma on siinä, että valuma-alueilla on paljon asutusta ja maanviljelyä sekä siinä, että Itämeri on melko matala ja suljettu systeemi – yhteys Atlantiin on vain kapeiden Tanskan salmien kautta.

Ihmisen aiheuttama Itämeren rehevöityminen on jatkunut jo ainakin sadan vuoden ajan. Jätevesien puhdistusmenetelmien parantumisen myötä pistekuormitus on vähentynyt, mutta edelleen Itämereen pääsee liikaa typpeä ja fosforia hajakuormituksen vuoksi. Hajakuormituksen keskeiset lähteet ovat maa- ja metsätalous. Erityisesti fosfori on

Itämeren rehevöitymisen kannalta keskeinen ravinne. Sinilevät, jotka oikeastaan ovat cyanobakteereita, voivat ottaa tarvitsemansa typen ilmasta veteen liuenneena molekyyliarisenä typpinä. Näin ollen fosforin määrä säätelee näiden eliöiden runsausta typpä enemmän.

Ravinnepäästöt eivät ole vähentyneet

Typpi ja fosforipäästöjä on yritetty vähentää Itämeren ympäristövaltioissa vaihtelevin tuloksin (taulukko 1.). Vuodesta 2000 vuoteen 2006 fosforipäästöt vähenivät noin kaksi prosenttia. Tätä voidaan pitää melko vähäisenä, ottaen huomioon kuinka paljon erilaisia toimenpiteitä niiden vähentämiseksi on tehty. Eniten päästöt ovat vähentyneet Liettuassa (n. 30 %) ja Tanskassa (n. 20 %). Suomessa ja Venäjällä päästöt ovat lisääntyneet liki 7 %.

Erityisesti Suomen osalta lukua

kannattaa tarkastella enemmänkin. Huolimatta maatalouden ympäristöohjelmasta, jossa maanviljelijöille maksetaan ympäristötukea siitä, että he viljelevät ympäristöystävällisemmällä menetelmällä, päästöt eivät ole vähentyneet. Näyttää siltä, että maatalouden ympäristöohjelma ei vähennä ainakaan Itämereen päätyviä fosforipäästöjä. Voidaan kysyä, ovatko ympäristöohjelman toimet riittävän tehokkaita tai oikeita?

Todennäköisesti tilannetta voitaisiin korjata parhaiten siirtymällä luonnonmukaiseen viljelyyn yhä suuremmalla alueella. Tällä hetkellä Suomen peltoalasta on luomuviljelyssä noin 6 prosenttia. Tutkimusten mukaan luonnonmukaiseen tuotantoon siirtyminen vähentää hehtaarikohtaisia päästöjä vesistöihin. Luomutuotannossa kasvit käyttävät typpiä ja fosforivartaretkemmin, kun keinolannoitteita ei käytetä. Juuri Tanskassa luonnonmukaiseen tuotantoon on erityisesti panostettu.

Ilmastonmuutos ja Itämeri

Ilmastonmuutoksen seurauksia on käsitelty useissa edellisissä Kansan Äänen numeroissa. Itämeren kannalta ilmaston lämpenemisellä on myös useita haitallisia vaikutuksia. Ensimmäinen on tietenkin jääpeitteiden pientyminen. Yhden asteen keskilämpötilan nousu pienentää jääpeitettä Itämerellä 45 000 neliökilometriä. Pilkkiminen saattaa siis tulevaisuudessa olla mahdollista lähinnä soutuveneestä.

Ilmaston lämpenemisen aiheuttama sateisuuden lisääntyminen pohjolassa lisää jokien virtaamaa. Virtaaman lisääntyminen lisää ensinnäkin Itämeren ravinnekuormitusta. Lisäksi makea jokivesi laimentaa meren suolapitoisuutta pintakerroksissa. Pinta- ja pohjakerroksen suolaisuuseron kasvu vähentää veden pystysuoraa sekoittumista ja huonontaa hapen kulkeutumista pohjan läheisiin vesiin.

Lisääntynyt jokivirtaama heikentää myös Tanskan salmien kautta tulevaa suolaisen veden virtaamaa Itämereen. Tällä on negatiivisia vaikutuksia pohjan happittilanteeseen. Lisäksi se aiheuttaa prosessiin, jossa pohjasedimentteistä vapautuu sinne varastoituneita ravinteita. Tämä lisää meren rehevöitymistä. Vaikka typpi- ja fosforipäästöjä voitaisiin ratkaisevasti vähentää, jatkuisi meren rehevöityminen vielä pitkään johtuen juuri meren sisäisestä kuormituksesta, jossa pohjasedimentteihin sitoutuneita ravinteita vapautuu veteen.

Itämeren pelastamiseksi tarvitaan poliittista tahtoa kaikkissa Itämeren valuma-alueen valtioissa. Kovin pitkään ei voida enää odottaa.

KÄ / Juha Kieksi

Taulukko 1. Fosforipäästöt Itämereen (tonnia) vuodessa) vuonna 2000 ja 2006

	2000	2006	Muutos
	t/v	t/v	%
Liettua	1150	790	-31,3
Tanska	1880	1490	-20,7
Ruotsi	7320	6850	-6,4
Viro	1460	1370	-6,2
Saksa	1230	1200	-2,4
Puola	18760	18730	-0,2
Latvia	1460	1470	0,7
Suomi	6370	6790	6,6
Venäjä	2380	2540	6,7
Yhteensä	42010	41230	-1,9

Yhteistyön kuvioista HOK-Elannon vaaleissa

–kiistattomaksi suurvallaksi. Stalinin tekoihin on laskettava Suomen pakottaminen porvarilliseen demokraatiaan, noin tuhannen poliittisen laitosten ja keskitysleirivangin ja ohran komeroissa pidettyjen epäluokaisen joukon vapauttaminen sekä tuhansien ohranaa, suojeleuskuntia ja valkoista armeijaa pakolevan pääsemisen vapaaksi. Stalinin sanelema rauhansopimus poisti maasta pelon ilmapiirin. Vähintään samaan sarjaan on laskettava myös eurooppalaisten poliittisten vankien vapauttaminen, keskitys- ja tuhoamisleirien, Auschwitzistä lähtien, lopettaminen, Hitlerin armeijan kukistaminen, fasismin hävittäminen ja demokratian turvaaminen – pelon poistaminen koko Euroopasta!

Orlando Figesin ja muidenkin menneisyydestä kirjoittavien kannattaisi merkitä myös nämä tosiasiat Stalinin tekojen luetteloon. Ståhlbergin, Tannerin, Alkion ja Ritavuoren työllä maata ei ohjattu kohti demokraatia. Se tapahtui yksin ja nimenomaan Stalinin sanelemalla välirauhana ja rauhansopimuksella. Tätä kaikkea ei saa unohtaa, sillä niihin perustuu myös nykypäivän suomalaisten vapaudet ja Suomen demokratia!

Kai Konturi

Neljä vuotta sitten pidetyissä ensimmäisissä HOK-Elannon vaaleissa Kansan ääntä julkaisevat järjestöt olivat mukana yhdessä SKP:n kanssa "Edistysmielisen osuustoiminnan puolesta"-listalla. Silloin saimme runsaat 2700 ääntä ja HOK-Elannon edustajistoon valittiin Yrjö Hakanen.

Nyt menellään olevissa vaaleissa Suomen Työväenpuolueen ja Kansan äänen järjestöjen ehdokkaat (27 kp) ovat "Suomen Työväenpuolueen ja

pienituloisten"-listalla. KTP ja SKP esiintyvät yhteisellä "Kommunistien ja edistysmielisen osuustoiminnan puolesta"-listalla. Sekä Tiedonantajassa, että Työkansan Sanomissa meitä on syytetty siitä, että olemme kieltäytyneet kommunistien kanssa yhteisestä vaalityöstä emmekä halua esiintyä heidän kanssaan yhteisellä listalla. Miten tämän asian laita oikein on?

Yhteistyöstä SKP:n ja KTP:n kanssa emme kieltäytyneet neljä

vuotta sitten emmekä nytkään. Marras-joulukuussa SKP:n taholta tehtiin meille esitys muodostaa yhdessä vuoden 2003 vaalien tapan myös näihin vaaleihin "Edistysmielisen osuustoiminnan puolesta"-lista. Tähän vastasimme myöntävästi ja valitsimme keskuudestamme neuvottelijat yhteisiä valmisteluja varten. Tilanne kuitenkin muuttui, kun SKP:n taholta meille vähän myöhemmin esiteltiinkin yhteisen listan uudeksi nimeksi "Kommunistien ja edistysmielisen osuustoiminnan lista". Tämä käänne asetti meidät vaikean päätöksen eteen.

Edellisellä kerralla neljä vuotta sitten meillä oli selkeä yhteislistalla, jossa äänestäjille viestitettiin, että tässä ovat mukana kaikki edistysmieliset osuustoimintaa ajavat voimat. Kuluneen neljän vuoden aikana asiat ovat järjestöillisesti muuttuneet siten, että olemme perustaneet Suomen Työväenpuolue STP:n kehittääksemme laajan työkanan yhteisrintaman, jossa tasavaroisina yhteisen päämäärän puolesta esiintyvät erilaiset työkanas edustavat järjestöt. Tämä SKP:n ja KTP:n esittämä lista ei täytä näitä vaatimuksia. Käytännössä, kuten Tiedonantaja esittääkin, "kyse on

SKP:n esittämästä listasta", jossa muut ovat SKP:n mukana. Viime vuonna keräsimme yli 5000 kannattajakorttia STP:n rekisteröimiseksi. Samalla esitimme laajasti STP:n yhteisrintama-ajatuksen. Pettäisimme lupauksemme, jos asettaisimme ehdokkaamme pelkästään kommunistien listan kautta.

Olimme valmiita yhteiseen ehdokasasetteluun v. 2003 tapaan. Esitimme myös, että solmisimme yhteisen vaaliliiton. Näistä esityksistä SKP (ja KTP) kieltäytyivät. Tämä antaakin aiheen olettaa, että esitys asettaa ehdokkaat pelkästään kommunistien listan sisälle olin nyt tehty sen vuoksi, että keskeisen ajatuksemme kansanrintaman rakentaminen ei päässi esiin.

Olemme vakuuttuneita siitä, että ilman laajaa yhteistyötä vaihtoehtoista politiikkaa nyky-menolle tuskin voidaan kehittää. Ennakoehdoitua olemme valmiit käymään keskusteluja yhteistyöstä KTP:n ja SKP:n kanssa.

Toimitus

Suomen Työväenpuolueen ja pienitulo

961

Esko Auervuolle

962

Juho Haavisto

963

Ilmari Huuskonen

964

Teuvo Kasurinen

965

Reijo Katajaranta

966

Hannu Kautto

967

Lyyli Kivivirta

968

Esko Koivisto

969

Rose-Maria Kyrönlahti-Keskivaara

970

Larmo Lehtola

971

Jaakko Muilu

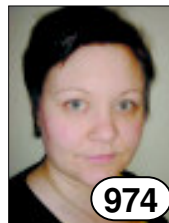
972

Heikki Männikkö

973

Tarja Männikkö

974

Anna Nevalainen

975

Timo Nieminen

976

Pirkko Nokkala

977

Matti Orava

978

Liisa Paakkolanvaara

979

Wäinö Pietikäinen

980

Jaakko Pietiläinen

981

Jouko Pääkkö

982

Heikki Sipilä

983

Juhani Tanski

984

Pekka Tiainen

985

Heikki Typpö

986

Kalevi Wahrman

987

Leo Wickholm

STP:n ja pienituloisten ehdokaslistan tavoitteet Helsingin osuuskauppa Elannon edustajiston vaaleissa 2008

Edistysmielisen osuustoiminnan puolesta

Edistysmielinen työväen osuustoiminta Helsingin seudulla sai alkunsa niiden ihmisten työstä, jotka halusivat puolustaa työväen ja pienituloisten etuja ja oikeuksia. Siksi alun perin leipurit perustivat Elannon vuonna 1905, jotta ihmiset saisivat terveellistä, hyvää ja hinnaltaan edullista leipää. 3.6.2003 Elannon edustajisto äänestyskellä jäsenistöä kuulematta lopetti itsenäisen Elannon eikä hyväksynyt esitystä kriisin jälkeen kannattavaksi tulleen toiminnan jatkamisesta.

HOK-Elannon toiminnassa:

Suomen Työväenpuolueen ja pienituloisten ehdokaslista haluaa palauttaa voimaan työväen ja kuluttajien itsenäisen, jäsenvaltaisen osuustoiminnan periaatteet. Puolustamme jäsenten ja työntekijöiden etuja ja vaikutusmahdollisuuksia HOK Elannon

kaikessa toiminnassa ja vaadimme pienituloisten ostohyvitysten nostamista ja alempia hintoja pienituloisille tärkeisiin elintarvikkeisiin ja muihin hyödykkeisiin.

On kehitettävä lähikauppaa sekä sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullista osuustoimintaa kaupallisen voitontavoitteluun tähtäävän ja yksipuolisesti suurten yksiköiden tehokkuutta korostavan linjan sijasta.

Osuustoimintaa tulee kehittää vaihtoehtona voiton tavoitteluun perustuville markkinoille ja vastapainoksi ylikansalliselleva ravallalle.

Vaihtoehto kaupan keskittämiseksi

— Lähikaupan palveluja on laajennettava ja monipuolistettava niiden karsimisen sijaan.
— Pienituloisten ostohyvityksiä on korotettava ja hinta-alennukset on kohdistettava

erityisesti pienituloisille tärkeisiin elintarvikkeisiin ja muihin hyödykkeisiin.

— Jäsenten vaikutusmahdollisuuksia on lisättävä mm. jäsen-toimikuntia muodostamalla.

— Osuusliikkeen tulee olla edelläkävijä työntekijöiden oikeuksien ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisessä. Työntekijöiden tulee saada valita edustajansa osuusliikkeen kaikkiin hallintoihin.

— Pätkätoiden ja muiden epätyyppillisten työsuhteiden sijasta on lisättävä normaaleja kokoaikaisia työpaikkoja. Palkkahaitaria on kavennettava nostamalla pieni- ja keskituloisten työntekijöiden palkkoja.

— Osuusliikkeen toimintaa tulee kehittää ekologisesti kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Tämä merkitsee mm. lähikaupan, puhtaiden kotimaisten elintarvikkeiden saatavuuden, kierrätyksen ja energiaa säästävien ratkaisujen edistä-

mistä. Kaupan keskittämistä hypermarketteihin ja etäälle asuinalueista ilman joukkoliikennedyhteyksiä tulee luopua.

— Hankinnoissa tulee suosia paikallista pienyritystä ja rakentaa muutoinkin yhteistyötä osuustoiminnan sekä erityisesti työttömien ja muiden uusien osuuskuntien kanssa sekä pienyritysten kanssa.

— Osuusliikkeen hankinnoissa tulee olla takeet siitä, että tuotteiden valmistuksessa ei käytetä lapsityövoimaa eikä poljeta työntekijöiden oikeuksia.

— Kehityskauppojen ja kehitysmaiden itsenäisten tuottajien kanssa on kehitettävä reilua ja suoraa kauppaa ohi ylikansallisten suuryhtiöiden.

— Osuusliikkeen tulee omassa toiminnassaan torjua kaikenlainen rasismi ja muu syrjintä.

— *Osuustoiminnan vahvistaminen tuotannossa on tärkeä keino turvata, ettei toiminta ajaudu ylikansallisen pääoman*

käsiin. Osuustoimintaa ainakin silloin, kun se perustuu kaikkien jäsenten yhtäläiseen äänioikeuteen, voidaan myös vaikeuksista huolimatta helpommin kehittää kansanvaltaiseen suuntaan kuin suuryritystoimintaa, jossa äänivalta ja kontrolli on suuromistajilla. HOK-Elannon muuttaminen osakeyhtiöksi tulee torjua.

Osuustoiminta laajempaan kysymyksenä voi parhaimmillaan tarjonta mahdollisuuksia moniin muihin kansalaisten toimin yhteiskuntaa uudistaviin hankkeisiin Suomessa ja koko maailmassa vastapainoksi nykyisen globalisaation ylikansalliselleva ravallalle. HOK-Elannon vaali on tässä suuressa kysymyksessä yksi pieni askel, mutta tärkeä askel erityisesti Helsingin seudulla ja HOK-Elannon jäsenten ja Helsingin seudun asukkaiden kannalta.

Terveisiä työprikaatista Kuubasta

Kuuban vallankumouksen voidaan katsoa alkaneeksi tämän Santiago de Cubassa sijaitsevan Moncaden kasarmin valtausyrityksestä 26.7.1953. Tavoitteena oli diktaattori Batistan suistaminen vallasta. Tämä yritys ei onnistunut, yli 60 kapinallista sai surmansa ja Fidel Castro itse joutui vankilaan. Rakennus on näköjään korjattu, koska vielä 70-luvun lopulla sen seinät olivat täynnä luodinreikiä.

STP:n ja Kommunistien Liiton hallitusten jäsenen Esko Koiviston kävi jälleen solidaarisuusprikaatin merkeissä matkalla Kuubassa. Matka oli Suomi-Kuuba-seuran järjestämä. 3-viikkoinen matka alkoi joulukuun puolivälissä ja jatkui viikon verran tammikuun puolelle. Edellisen kerran hän kävi vastaavalla matkalla vuosi sitten. Prikaatitoiminta on Kuuban ulkoministeriön alaista toimintaa ja siellä käydään paitsi tekevässä töitä myös tutustumassa Kuuban sosialismiin, historiaan ja nykyhetkeen. Kuubalaisista isännistä prikaatilaista kävi tervehtimässä mm. Fidel Castron vanhempi veli Ramon Castro.

Prikaati sijaitsi n. 40 km länteen Havannasta. Osallistujat - vajaat 200 henkilöä - olivat Pohjois-Euroopasta. Suomesta heitä oli n. 20. Työ itsessään oli soijapapujen keräämistä ja appelsiinipuiden hoitamista. Työtä tehtiin prikaatissa päivittäin 4 tuntia ja yhdeksän päivän aikana, joten matkalaisille jäi runsaasti aikaa tutustua kuubalaiseen todellisuuteen. Prikaatissa vieraili lukuisia orkestereita, heille opetettiin salsaa,

järjestettiin seminaareja Kuuban tilanteesta ja taloudesta – tosin puutteena oli, että niissä kielinä olivat vain espanja ja englanti, joten kieltäidottomat jäivät monesta asiasta paitsi. Lisäksi tehtiin matkoja Kuuban muihin osiin mm. Fidel Castron kotitalalle, joka nyt toimii museona.

Eskolla oli matkallaan silmät auki ja kuva kuubalaisesta todellisuudesta avartui. Kuubalaiset ovat hyvin yleisiä maastaan. He korostavat, että Kuuban ainoa itsenäisyyden kausi on sijoittunut Castron ja sosialismin aikaan. Sitä ennen Kuuba oli vuosisatoja Espanjan hallussa. Maa siirtyi 1900-luvun alussa USA:n hallintaan, jota se oli käytännössä myös Batistan aikana ja sitä edeltävänä vuosina, jolloin Kuuba oli erilaisten mafialigojen hallussa, mutta edelleenkin vahvasti USA:n liekanarussa.

Kuuban todella vaikeat vuodet sijoittuivat 1990-luvulle heti Neuvostoliiton kaatumisen jälkeen. Silloin talous oli kriittisessä tilassa ja kaikkea oli puutetta. Nyt Kuuban talous on päässyt hyvään 8 % kasvuvauhtiin ja kriisi on ohitettu. Se näkyy mm. autokannan uusiutumisen - eurooppalaiset autot ovat

syrrjätämässä vanhat 1950-luvun amerikanraudat. Kaikkea tavaraa löytyy kauppoista, eikä mistään ole värsinaista puutetta. Rakennustoiminta on Kuubassa nousussa. Kunnianhimoisena tavoitteena on rakentaa maahan vuosittain 150.000 uutta asuntoa. Vanhojakin asuntoja korjataan, mutta esim. Havannassa se koskee etupäässä asuntojen sisätiloja. Tiettyä lepuiluakin rakentamisessa vielä näkee. Eskon silmään pisti talon viereen pystytetyt rakennustelineet. Niille ei ollut ilmeisesti vuosien käyttöä, koska niiden alta versoi jo parimetrinen puun taimi.

Erityisesti Kuuba satsaa turismiin, hotelleja rakennetaan jatkuvasti rannoille. Suuret turistivirrat tuovat valuuttaa Kuuballe, mutta myös kaikenlaisia lieveilmiöitä ja harmaata taloutta.

Kuuba on kärsinyt vakavasta energiapulasta, joka nyt on hellittämässä, koska Venezuelasta saadaan öljyä. Toinen puoli asiassa on, että Kuubassa ei välttämättä tarvita kovinkaan paljon energiaa – ei ole talvea ja suuria lämmityskuluja. Liikenne ja teollisuus tietenkin syövät energiaa. Joukkoliikenne toimii, mutta yleensä bussit ovat

täpötäynnä – synnä ovat halvat joukkoliikenneliput, jotka eivät käytännössä maksa juuri mitään. Energian osalta Kuuba on satsaamassa myös aurinkopaneleihin. Monet pienien kylien lääkärikeskukset toimivat aurinkopaneleiden voimalla, siellä on yleensä myös Internet-yhteys ja televisio kylälaisten töllötettäväksi.

Myös maaseudulla asiat ovat kunnossa. Tosin yksi ongelma on sama kuin monessa muussakin maassa, väki haluaisi siirtyä pois maalta Havannaan ja muihin suurempiin kaupunkeihin. Maaseudulla maan omistaa valtio, joka vuokraa sen ensin osuuskunnille ja nämä edelleen yksityisille viljelijöille. Jos tuotannossa syntyy ylijäämää, viljelijä voi vapaasti myydä ylijäämäosan markkinoilla. Nämä markkinat pursuavatkin hyvää tavaraa. 1990-luvun energiakriisin seurauksena maaseudulla traktoreiden lisäksi toimivat edelleenkin hevostet, aasit ja mullit. Sekin on energiaystäväallinen ratkaisu – ne kun eivät kulje öljyn voimalla.

Yleisenä huomiona Esko vielä mainitsi, ettei hän oikein pitänyt nuorison ”löysästä asenteesta” työnteekoon. Katukuvassa oli normaaliin työaikaan liikaa vain aikaansa tappavaa nuorisoa. Tämä, turism ympärille syntynyt harmaa talous ja entisen Neuvostoliiton huono esimerkki ovatkin huolestuttavia piirteitä. Samoin USA:n televisio- ja radiokanavat syyttävät täysillä omaa propagandaansa kuubalaisten saataville. Tosin Kuubassa on varmasti tarkkaan otettu opiksi Neuvostoliitossa tehdyistä virheistä.

Mitä Castron jälkeen?

Kuubaan tulee joka tapauksessa jonkinlainen poliittinen siirtymävaihe sen jälkeen, kun Castro ei enää ole vallassa. Toisaalta viimeiset puolitoista vuotta ovat jo olleet harjoittelua tätä siirtymäkautta varten. Puolueen pioneeritoiminta näkyy katukuvassa ja puolueella lienee hyvä ote edelleenkin asioihin. Lisäksi Castron maine kansan keskuudessa on vankkumaton. Mitään Castron kohdistuvaa henkilöpalvontaa ei ollut havaittavissa, sen sijaan Kuuban vallankumouksen ja vapautustalon ikonit Che Guevara ja Jose Marti kyllä olivat näkyvästi esillä. Esko

arveli politiikkaa vuosikymmeniä seuranneena, että Kuuban ns. keskiluokalla, lääkkäreillä, opettajilla, johtavilla toimihenkilöillä tulee olemaan ratkaiseva merkitys. Tämä keskiluokka tietää, että jos USA jälleen palaisi Kuuban isännäksi, juuri heillä olisi eniten menetettävää, heillä ei olisi mitään tulevaisuutta kapitalististen monopolien hallitsemassa Kuubassa.

Kuuban asemaa auttaa oleellisesti Latinalaisessa Amerikassa tapahtuva kehitys. Venezuela, Bolivia, Ecuador ovat tästä hyvänä esimerkkinä. Nämä maat yhdessä Kuuban kanssa tukevat kaikki toisiaan. Lisäksi politiikka on muuttunut vasemmistolaisemmaksi mm. Brasiliassa ja Nicaraguassa.

Yksi asia mikä tulevaisuuteen myös vaikuttaa, on USA:n ensi marraskuussa pidettävät presidentinvaalit. Silloin päästään vihdoin eroon George W. Bushista, mutta Esko arveli, että valitaapna presidentiksi kuka tahansa niin vaikeaa tulee olemaan. Jos tuleva presidentti muuttaisi Kuuban politiikkaa rauhanomaisemmaksi esim. purkamalla kauppa-saarrot tai astuisi sota-teollisuuden varpalle, niin USA:ssa kyllä löytyy kiväärimehiä tällaisen presidentin varalle.

Kuuba on monella tapaa pieni suurvalta.

Se on kansainvälisen solidaarisuustyön suurvalta läheteissään lääkäreitään ja opettajiaan useisiin maihin ja salliessaan opiskelijoiden maista tulla yliopistoihinsa ja muihin kouluaitoksiin opiskelemaan. Se on suurvalta kulttuurin ja urheilun alueilla. Hyvä, elävä lattarimusiiikki soi siellä aina ja joka paikassa, samoin Kuuban vallankumoukseen liittyvät laulut.

Eräs prikaatilaista kehtasi arvostella Kuuban sosialismia. Hän perusteli arvosteluaan oman kokemuksensa rintaaenällä kertoen käyneensä lähes kaikissa Etelä-Amerikan maissa. Esko huomautti, että näkykö näissä maissa kerjääviä katulapsia – Kuubassa niitä ei näkynyt. Arvostelija hämmentyi ja hänen täytyi myöntää, että kaikissa muissa maissa niitä oli, mutta Kuubassa niitä ei todellakaan näkynyt.

Esko Koiviston haastattelu pohjalta Reijo Katajaranta

Iranin Kommunistisen puolueen järjestö Komalah 38 vuotta

Puhumassa Majid Nääli. Hän on tullut Suomeen huhtikuussa 2005 turvapaikanhakijana. Hänen perheensä vaimo ja kolme lasta ovat edelleen Iranissa. Hänen kolmesta veljestään Sabir Nääli teloitettiin vankilassa, Hamid Nääli murhattiin taistelussa ja Saeed Nääli surmattiin kadulla. Puhujaketereidilla oleva maalaus Komalah'n perustajasta Mohammad Hossein Kamiri'sta

Iranin kommunistisen puolueen järjestö Komalah'n 38. vuosijuhla pidettiin Turun lähellä Liedossa 9.2.2008. Paikalle oli saapunut Suomesta ja Ruotsista useita satoja puolueen kannattajia ja ystäviä perheineen. Komalah perustettiin maanalaistena ja se oli olemassa jo ennen Iranin kommunistisen puolueen perustamista. Julkiseksi Komalah'n toiminta tuli 14.1.1979, kun järjestön perustaja Mohammad Hossein Kamiri ammuttiin Iranin vallankumouksen yhteydessä tapahtuneen poliisiaseman valtauksen aikana. Tämä tapaus teki järjestön julkiseksi.

Komalah'n perustivat shaahin aikana sivistyneistö ja työläiset. Suomen kielellä Komalah tarkoittaa Iranin Kurdistanin vallankumouksellinen aherattajatyökansan puolue. Komalah oli yksi Iranin kommunistisen puolueen perustajajärjestö 24 vuotta sitten. Iranin kommunistinen puolue haluttiin perustaa, koska ei hyväksytty islamilaista vallankumousta. Se oli työväen vallankumous, jonka papit kaappasivat itselleen.

Komalah toimii kurdikansan keskuudessa julkisesti ja sillä on useita lehtiä ja radioasema "Iranin vallankumouksen radio". Juhlailaisuudessa Kommunistien liiton tervehdyksen juhlivalle puolueelle esitti Heikki Män-

nikkö. Tervehdyksessään hän totesi, että tänäänkin Marxin, Engelsin ja Leninin tieteellinen yhteiskuntakäsitys muodostaa perustan työväenluokan luokkataistelutaktiikalle. Tähän perustuen Kommunistien liitto on suuntautunut taktiikkaan laajan pääoman vastaisen yhteisrintaman, Suomen Työväenpuolue STP:n rakentamiseen. Tervehdyksessään Männikkö esitti puolueiden välisen yhteistyön syventämistä, tavoitteena työväenluokan kapitalisminvastaisen luokkataistelutaktiikan kehittämisen.

Toimitus

Kummallisia kysymyksiä Kemijärvellä

Kemijärveltä ja Summasta saapui 4. helmikuuta runsaat 500 mielenosoittajaa osoittamaan mieltään Stora Ensolle, Vanhasen hallitukselle ja Eduskunnalle.

Miksi me kemijärveläiset sellunkelijät ja massaliike olemme kuin syytetyn penkillä ja meidän on todistettava monin eri tavoin, että sellun tekoa Kemijärven sellutehtaalla täytyy jatkaa? Kaiken lisäksi perustelutamme ei tahdota uskoa, vaikka tukenamme ja laskelmia tekemässä yhdessä kanssamme on ollut laaja joukko alan parhaita asiantuntijoita. Meidän on täytyntä laskea tarkasti Kemijärven sellutehtaan tekemä voitto ja rahansiirrot Kemijärveltä Stora Ensoon. Ne ovat olleet vuoden 1995 loka-kuun puolivälistä tähän päivään saakka 120 miljoonaa euroa. Vain pakon edessä omistajien ja yhtiön on täytyntä myöntää tietojemme olevan oikeita. Miksi yhtiön valheellisiin tietoihin on uskottu kuin lain tauluihin?

Kemijärven sellutehtaan liikevaihdon osuus koko Stora Enson liikevaihdosta on alle prosenttiin, mutta parhaimmillaan meidän tekemämme voitto on ollut koko Stora

Enson voitosta melkein 10 prosenttia. Sijoitetun pääoman tuotto vuodessa Kemijärven sellutehtaalla on korkeimmillaan ollut seitsemänkertainen koko konsernin sijoitetun pääoman tuottoon verrattuna. Vuosina 1999 — 2005 se oli yli viisikertainen. Kaikki asetetut taloudelliset tuottovaatimukset on ylitetty koko ajan. Jos Stora Enso yhtiönä on rapakunnassa, kuten pääministeri on todennut, on erikoinen tapa tervehtyä yhtiötä sulkemalla sen parhaiten tuottavia osia. Eikö silloin yhtiön rapakunto vain pahene?

Miksi meidän oli nostettava esille myös Kemijärven sellutehtaan sulkemisen hirvittävä taloudellinen vaikutus maamme uusiutuvan energian tuotantotavoitteisiin? Eikö asia olisi kuulunut Elinkeinoministeriölle? Euroopan Unionin asettamaa 38 prosentin tavoitetta pidetään järkyttävän kalliina varsinkin jos uusiutuvaa energiaa tuottava Kemijärven sellutehdas vielä suljetaan. Elinkeino-elämän Keskusliiton käyttämällä laskutavoilla laskien Kemijärven sellutehtaan sulkeminen maksaisi

Suomen valtiolle, maamme teollisuudelle ja kaikille kansalaisille melkein miljardi euroa. Viimeistään tuo rahamäärä — miljardi euroa — pitää avata kaikkien silmät.

Kemijärven sellutehtaan toiminnan jatkaminen, uusien tuotantosuuntien etsiminen ja metsän biomassasta tehtävien uusien biopolttoainesten valmistaminen on itälappilaisten ihmisten, suomalaisen metsien jalostamiseen liittyvän tutkimuksen, metsäteollisuuteen liittyvän konepajateollisuuden ja koko kansakunnan etu. Olemme tulleet tänne Helsinkiin esittämään vain yhden vaatimuksen, ransaiden raaka-ainevarojen keskellä sijaitsevan Kemijärven sellutehtaan toimintaa täytyy jatkaa. Se on ainoa vaatimuksemme.

Juha Pikkarainen
Kemijärvi

Markkinatalous, Fortum ja metsäjätit

Markkinatalouden toimijoista esitetään mitä kummallisimpia väitteitä. Tämän vuoksi on paikallaan toistaa mitä valtion omistaja ohjauksesta vastaavat poliitikot, sekä Osakesäästäjien Keskusliiton pj Jarmo Leppiniemi jne sijoitusalan asiantuntijat ovat meille mm Kemijärven ja Summan tehtaiden lakkauttamisen yhteydessä kertoneet. Heidän mukaansa pörssi-yhtiön ensisijainen tehtävä on tuottaa maksimaalisesti rahaa omistajilleen, sijoittajille.

Fortumin kohdalla Energian tuottaminen edullisesti tai työpaikkojen luominen ovat yhtiön kannalta toissijaisia, toki täysin pakollisia tehtäviä joita ilman rahanteko sijoittajille ei ole mahdollista. Yrityksen johto palkitaan samoin perustein, ei työpaikkojen luomisesta tai edullisista hinnoista vaan rahanteosta. Nämä ovat markkinatalouden perusfaktat. Fortum on normaali pörssi-yhtiö, josta valtio, eli me kansalaiset

omistamme hiukan yli puolet. Kun syytämme Fortumia tai jotain muuta pörssi-yhtiötä rahanteosta, mielestäni meidän pitää kyseenalaistaa silloin myös itse markkinatalous. Itse en luota nykyisen kaltaiseen, kansalaisten työpanosten, täysin vapaaseen riistoon perustuvaan markkinatalouteen.

Miten asioita voisi muuttaa, on joi toinen juttu. Ensisijainen asia olisi saada maamme johtoon henkilöitä jotka arvostavat enemmän ihmistä ja pelkäävät vähemmän sijoitus-pääomaa. Nämä puolestaan voisivat aloittaa vaikkapa rukkaamalla kilpailulainsäädäntöä kilpailua edistävään suuntaan. Esimerkiksi niin, että kilpailulaki pakottaa lopettavan yrityksen myymään toimintansa markkinoilla tarjottuun hintaan, tai vähintäänkin yrityksen kiinteistöt ja maa alueet uusille toimijoille. Näin ei ole tapahtunut Kemijärven eikä Summan kohdalla vaikka oikeita ostoparjouksia on tehty useita.

Nämä vaatimukset eivät ole yrityksen kannalta edes kohtuuttomia. Yritys saa myymisestä rahaa ja toisaalta yrityksen investoinnit on maksettava yrityksen työntekijöillä ja tuotteiden loppukäyttäjillä jo moneen kertaan vuosikymmenien aikana.

Suurin syy mm metsäyhtiöiden kilpailuhaluttomuuteen on kilpailun tuoma hintojen laskeminen. Toisaalta rahanteon maksimoimiseksi, voittoa tuottavia tehtaita kannattaa ajaa alas korkeamman kustannustason maista, kun tuotantoa voidaan samanaikaisesti lisätä ilman hintojen laske- misuhkaa nopeasti Eucalyptus-puuta tuottavalle sademetsävyöhykkeelle.

On turha syyllistää yhtä ainoata pörssi-yhtiötä, kun kaikki suuryhtiöt toimivat samalla tavoin, eli tavoittelevat markkinoilla määräävää asemaa hintojen maksimoimiseksi sekä siirtävät tuotantonsa sinne missä tuottaminen on edullisinta.

Kalevi Laakko

Kansalaisliike vuokrakorotuksia vastaan Helsingissä

Kansalaisliike tuomassa viestiään eduskunnalle.

Viime vuosina asumiskustannukset ovat pääkaupunkiseudulla nousseet kohtuuttomasti. Isku päähän tuli Herttoniemen asukkaille, kun Helsingin kiinteistöviraston tonttiosasto vähän ennen joulua lähetti alueen asunto-osakeyhtiöille kirjeen, jossa ilmoitettiin kaupungin tontinvuokrien korotuksista, kun nykyinen vuokrasopimus lähiaikoina umpeutuu. Ilmoitetun korotuksen vaikutus asumiskuluihin tulisi kirjeen mukaan olemaan 1,7 €/m²/kk. Korotus nykyiseen tasoon olisi n. 15 -kertainen ja vuokra olisi tämän jälkeen suurin asumiskustannuksia korottava tekijä. Esimerkiksi 70 m² asunnossa yhtiövästikkeen korotus tulisi olemaan 115 € kuukaudessa.

Kaupunki perustelee vuokrakorotuksia asukkaiden tasapuolisella kohtelulla. Helsingin tonttivuokrat määräytyvät v. 1980 tehdyn päätöksen mukaan siten, että vuosisuokra on 4 % tontin laskennallisesta hinnasta. Tämä taasen määräytyy tontin rakennusoikeuden kerrosneliömetrien arvosta, joka esimerkiksi Herttoniemen alueella eräässä esimerkkitapauksessa oli 386 €/kerrosneliömetri. Tällaisella vuosisuokralla asukkaat maksaisivat tontin kaupungille 25 vuodessa.

Herttoniemen asukkaat kokoontuivat tammikuun lopulla "kapinakokoukseen", jossa päätettiin aloittaa kansalaistoiminta tonttivuokrien kohtuullistamiseksi. Samalla kehoitettiin muitakin kaupunginosaan liittymään tähän "tonttivuokraajat-kansalaisliikkeeseen", koska vuokrasopimusten uusimisissa on tulossa lähimmän 10 vuoden sisällä mm. Ruskeasuolla, Roihuvuorella, Puotilassa, Mellunmäessä, Myllypurossa, Vartiokylässä, Vuosaarella ja Jakomäessä.

Tontinvuokraajat-kansalaisliikkeen lähetystö kävi 30.1.2008 jättämässä Helsingin kaupunginvaltuustolle kirjelmän, jossa todettiin lähes kaikkien vuokrakorotusuhalla olevien kerrostalojen olevan putkiremontti-ikässä Esimerkkitapauksessa mainittiin, että täysaneerauksen ja vuokrakorotuksen jälkeen yhtiövästike em. 70 m² asunnossa olisi 689 €/kk. Ei voida puhua enää kohtuullisista asumiskustannuksista.

Kirjelmässä muistutetaan, että 27 vuotta sitten päätetyt vuokrienmääräytymisperusteet eivät sovellu tähän päivään eivätkä vanhojen vuokrasopimusten uusimiseen. Helsingissä sovellettu rakennusoikeuden arvo huomioiden tontinvuokra (4 % tontin laskennallisesta hinnasta) on hyvin korkea. Näistä syistä johtuen esimerkiksi Oulussa vuosisuokra on viidennes ja Tukholmassa puolet Helsingin tasosta. Kun lisäksi vuodesta 1980 uudet vuokrasopimukset on sidottu indeksiin, on vuokrataso ratkaisevasti riippuvainen sopimusajankohdasta ja sopimusajan pituudesta

Kirjelmän lopussa todetaan. "Kun suurin yksittäinen asumiskustannuksia aiheuttava seikka, tonttikustannukset, on kaupungin määrävallassa, tulisi tonttinhintojen ja -vuokrien määräytymisperusteiden olla sellaiset, että vuokra määräytyy maavuokralain mukaisesti kohtuulliseksi, kaikkia asukkaita kohdellaan tasapuolisesti ja syntyy poliittisten linjainten mukaista laadukasta, monipuolista ja kohtuuhintaista asumista".

Asukastoiminnan aktiivinen liikkeellelähö johti tulokseen. Kokouksessaan 13.2.2008 Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi pöytäkirjan, jossa se edellyttää kaupunginhallituksen selvitettävän, miten tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti tonttivuokrat ovat kehittyneet 1.10.1980 tehdyn päätöksen jälkeen, jotta asumiskustannukset olisivat kohtuullisia

Kansalaistoiminnan toinen vaihe on alkanut, kun tontinvuokraajat-kansalaisliike käynnisti adressin keräyksen tavoitteenaan tontinvuokrien puolittaminen. Adressissa esitetään, että "Helsingin kaupunki alentaa asuinkiinteistöjen tonttien vuosisuokraa niin, että se on 1-2 % tontin laskennallisesta hinnasta nykyisen 4 % sijasta sekä kohtuullistaa tontin laskennallisen arvon määräsopimukset". Adressin keräys jatkuu syyskuun alkuun saakka, joten meillä on mahdollisuus tehdä tästä voimakas tuloksien johtava kansanliike. Adressin voi käydä kirjoittamassa netissä osoitteessa: www.adressi.com/tonttivuokra. Adressin paperiversioita voi tilata osoitteesta: heikki.tervahattu@gmail.com.